

TREBALLS SOBRE EL NOGUER, EL PISTAXER I L'ATMETLLER

TREBALLS SOBRE EL NOGUER

Durant l'any 1975, en el C.A.M.B. fou efectuat un estudi sobre la situació i possibilitats de desenvolupament del cultiu del noguer com a espècie de producció de fruit. Van ésser constatatats els següents aspectes principals:

- La producció espanyola de nous, progressivament decreixent, no és avui en dia comercialment significativa.
- Les importacions espanyoles de nous han anat creixent continuadament. Hi ha, per tant, una demanda evident.
- La producció (i el consum) mundial de nous ha crescut, també, considerablement. La producció dels països tradicionalment productors (França, Itàlia, Índia, Turquia) és estable o minvant. Han estat els EE.UU. els responsables de més del 100% de l'increment enregistrat entre 1966/70 i 1976/80.
- Les condicions ecològiques i agronòmiques de nombroses zones espanyoles permeten el conreu del noguer mitjançant l'ús de varietats d'alta productivitat (amb hàbit de fructificació lateral), la qual cosa no és possible, per ara, a d'altres països productors d'Europa, com és ara França. Val a dir que la C.E.E. és el principal consumidor mundial de nous.

Per tant, resultava ben palès que **un programa d'adaptació i millorament del cultiu del noguer** es justificava plenament per tres raons bàsiques:

- a) L'atenció a la demanda interior
- b) la oportunitat de creació d'un interessant potencial exportador, atesa la realitat de la presència al nostre país d'una important estructura comercial en l'àmbit dels fruits secs.
- c) la possibilitat tècnica evident de cultivar avantatjosament el noguer sota les nostres condicions.

- **Línies de treball en curs. Primers resultats.**

A partir del mateix 1975 fou iniciat el programa sobre noguer, amb les següents línies de treball:

- a) Introducció i avaluació de les varietats estrangeres, base de la producció mundial més qualificada.
- b) Introducció i avaluació de peus.
- c) Obtenció varietal per selecció en la població autòctona de noguer.

d) Adaptació i/o posta a punt de tècniques adients de multiplicació.

S'exposa, tot seguit, una síntesi del contingut de cadascuna de les línies indicades. En el seu desenvolupament s'ha col·laborat profitosament amb D.FRUTOS, investigador del CRIDA-07 de l'INIA (Múrcia).

1.- Introducció i avaluació de varietats estrangeres

a) Col·lecció del C.A.M.B.

- Estudi del comportament varietal d'una col·lecció establerta al C.A.M.B. l'hivern 1975/76, amb les següents varietats:

• Americanes:

SERR, HARTLEY, AMIGO, CHICO, PEDRO i TEHAMA

• Franceses:

FRANQUETTE, MAYETTE, CORNE, MARBOT, PARISIENNE

- Posteriorment, s'han anat introduint les següents varietats:

• Americanes:

VINA, WATERLOO, SCHARSH-FRANQUETTE, PAYNE.

• Franceses:

GRANDJEAN, MEYLANAISE

• Seleccions espanyoles:

BADAJOS-1 i BADAJOS-2 (de l'INIA); CASSAS (del propi Centre de Mas Bové)

b) Plantacions de referència

- Seguiment de diverses plantacions comercials i experimentals de noguer establertes amb material proveït pel viver del C.A.M.B. i sota les seves instruccions.

c) Primeres orientacions obtingudes

Amb la informació actual, hom ha constatat:

- La major precocitat en l'entrada en producció i la superior productivitat de les varietats americanes de fructificació lateral, respecte de les franceses.
- L'excel·lent comportament, entre les californianes, de la varietat SERR.

2.- Introducció i avaluació de peus

a) **Assaig del comportament** de les varietats SERR i PEDRO empeltades sobre els peus J.Regia, J.Nigra i J.Hindsii. Plantació efectuada l'hivern 1979/80.

b) **Selecció de plantes productores de llavor per a obtenció de peus.** Es disposa d'una

col·lecció amb aquesta finalitat, incloent material provinent de França, de Logroño (INIA) i seleccions de material autòcton obtingudes pel propi C.A.M.B. a les comarques tarragonines.

3.- Adaptació i posta a punt de tècniques de multiplicació.

a) Tècniques d'empelt

- Des de 1975 i sense interrupció s'han realitzat nombrosos assaigs d'empelt, bàsicament de **corona** i de **xapa**, sota moltes diverses variants. El nombre d'empelts que s'han fet ha estat:

1976	300 empelts de diverses modalitats
1977	170 empelts de corona i placa
1978	200 empelts de corona i placa
1979	280 empelts de corona i placa
1980	975 empelts de corona i placa
1981	600 empelts de corona i placa
Total	2.525

- De les observacions realitzades s'en dedueix:

- S'han posat a punt les condicions sota les quals l'empelt de **corona** dona resultats satisfactoris, i s'en ha determinat la millor època: fi d'abril a primers de maig, a l'ambient del C.A.M.B.

- amb l'empelt de **placa** es produeix un bon prendiment i l'operació reixeix si hom empra fusta de l'any anterior. En canvi, quan es fa servir fusta del mateix any, els resultats són encara contradictoris: s'assoleix un bon agafament de les plaques, però sovint té lloc, després, l'assecamament del borró.

- Per a la continuació d'aquesta línia de treball es disposa actualment de:

- planter amb peus de diferents edats i mides
- plantes mares especialment condicionades per a la producció de fusta per a empeltar, de diverses varietats.

b) Assaigs de tècniques de germinació. Realitzats fa poc, han estat comparades 15 variants. Els millors resultats s'han obtingut mitjançant la conservació en sec a la temperatura de 4-6°C i tractament, immediatament abans de sembrar les nous, amb solució de 50 ppm d'àcid giberèlic durant 24 hores. És interessant de remarcar que, si la sembra es fa durant el mes de desembre, en el proper estiu s'obtenen plantes aptes per a ésser ja empeltades.

4. Selecció genètica a la població de noguers autòctons.

- El 1977 va ésser iniciada aquesta interessant línia de treball, encara que de forma limitada quant als recursos que s'hi pogueren dedicar.

- El 1981-82 ha estat intensificada notablement la dedicació al projecte. Un total d'uns 500 noguers de les comarques tarragonines han estat inspeccionats al camp, als efectes de pre-selecció. D'altra banda, 10 tipus locals són ja empeltats als viviers del C.A.M.B.

TREBALLS SOBRE PISTATXER

- Justificació

El **pistatxo o festuc** és un fruit molt preat, objecte d'un important comerç internacional, amb demanda creixent tant a nivell espanyol (importacions) com en el mercat mundial. Té, per tant, un interès econòmic evident.

D'altra banda, es tracta d'un cultiu amb un seguit de característiques agronòmiques i ecològiques certament interessants:

- Rusticitat
- Pocs problemes causats per les glaçades (floració tardana)
- Persistència a la secada
- Bona adaptació a terres calcínoses
- Poca complexitat del conreu.

Tots els països mediterranis cultiven, amb importància diferent, aquesta espècie. És, doncs, el nostre país l'únic en que no es produeix aquest fruit que pot jugar un important paper en la valorització de zones àrides, tant abundants a les nostres latituds.

Es per això que l'any 1975, s'iniciaren a Mas Bové les primeres accions encaminades a introduir i experimentar l'adaptació del pistatxo a les nostres condicions ecològiques.

- Treballs en curs

Amb l'objectiu prioritari de constituir una base suficient de material vegetal, s'ha fet:

a) Formació d'un viver-base amb material provinent d'Itàlia i d'EE.UU.

b) Introducció i empelt de les varietats **NAPOLITANA** i **BRONTE**.

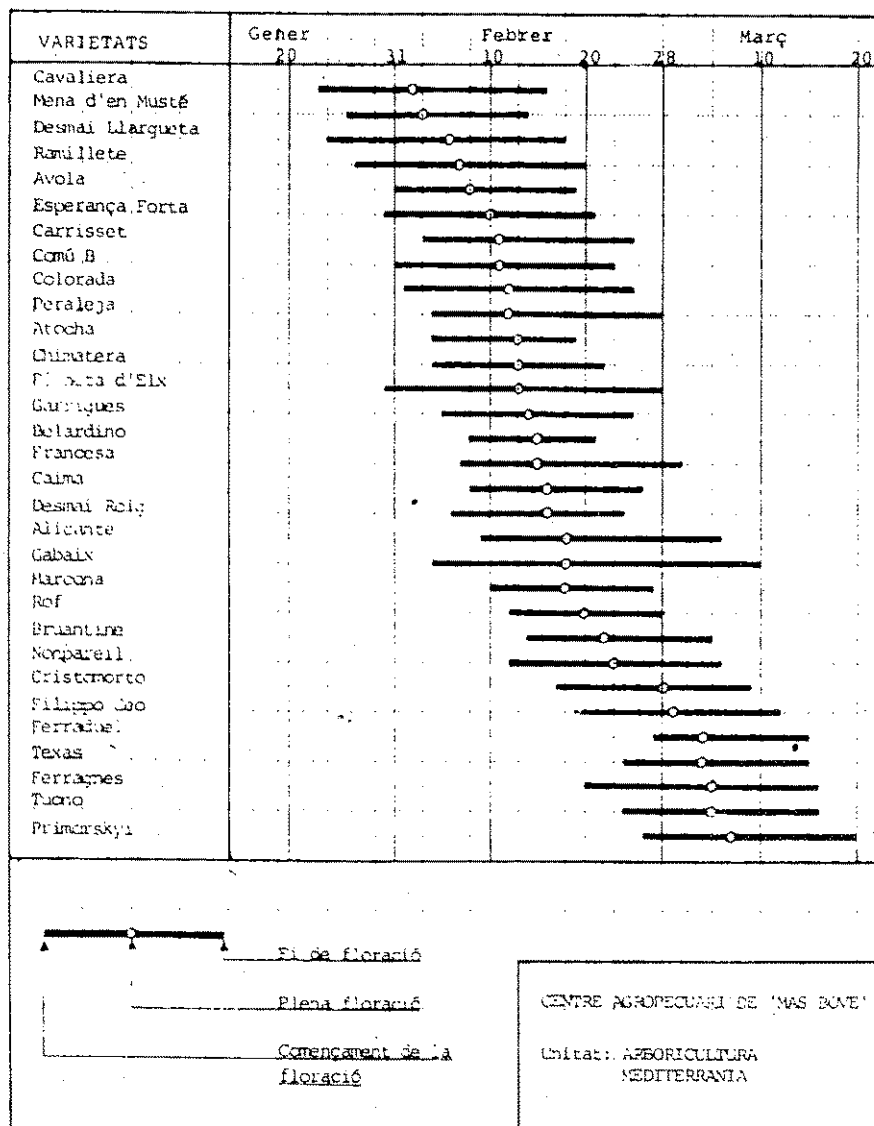
c) Constitució d'una col·lecció d'espècies per a producció de llavor com a font de peus. S'ha plantat **Pistacia vera** i **Pistacia atlantica**.

Es disposa, en viver, de **Pistacia palestina** i **Pistacia terebintus**.

d) Creació de material genètic a partir de llavors importades. Foren sembrades 5.977 llavors de diferents procedències (Iran, Síria, Itàlia, EE.UU., etc). L'hivern 1982/83 s'efectuarà una plantació per a selecció massal de 160 arbres provinents d'aquestes sèmbrs.

e) Assaigs de germinació i de multiplicació per empelt.

EPOQUES DE FLORACIO DE VARIETATS D'AMETLLER

Aquests treballs sobre el noguer, i el pistaxer, maixi com el quadre de floracions de les diferents varietats d'atmetllers, han estat transcrits de les publicacions de la UNITAT D'ARBORICULTURA MEDITERRANEA de Catalunya, integrada en el CENTRE AGROPECUARI MAS BOVE (C.A.M.B.) de Constantí (Tarragona).